

Faunabeheerplan meeuwen havengebieden Zuid-Holland 2022t/m2027

Programma Webinar:

1. Stand van zaken faunabeheerplan en opgenomen maatregelen
door mevr. Viviane Ampt, FBE
2. Stand van zilvermeeuw en kleine mantelmeeuw:
  - welke gegevens en onderzoeken zijn gebruikt?
  - welke conclusies?door dhr. Johan Thissen, van Bommel Faunawerk
3. Ingebrachte zienswijzen:
  - samenvatting zienswijzen
  - wat heeft de FBE daarmee gedaan?door mevr. Viviane Ampt, FBE

Programma (vervolg)

4. Toelichting op welke maatregelen kunnen bedrijven treffen om:

- de overlast van meeuwen
- op kritische plekken
- zoveel mogelijk te beperken:
  - Maatwerkadvies
  - Toestemmingsaanvraag

door mevr. Viviane Ampt en dhr. Boaz Bieze, FBE

1. Stand van zaken faunabeheerplan

In faunabeheerplan opgenomen maatregelen A t/m D

A. Opzettelijk storen (tbv voorkomen broedgevallen):

indien zoals opgenomen in faunabeheerplan uitgevoerd volgens gedragscode Havengebied Rotterdam: *geen* ontheffingsplicht

B. Bij gebruik losvliegend jachtvogels:

wel ontheffingsplicht vanwege (zeer incidenteel) doden

In faunabeheerplan opgenomen maatregelen A t/m D

- C. Verplaatsen van nesten tot moment van uitkomen eieren:
indien uitgevoerd volgens in faunabeheerplan opgenomen
verplaatsingsprotocol onbeperkt aantal: *wel* ontheffingsplicht
- *(incidentele) vernietiging door verplaatsing valt onder D.*
- D. Vernietigen nesten met eieren volgens protocol, *wel* ontheffingsplicht:
beperkt tot opgenomen quota:
- i. zilvermeeuw: 100 stuks
  - ii. kleine mantelmeeuw: 400 stuks

2. Stand van zilvermeeuw en kleine mantelmeeuw:
- welke gegevens en onderzoeken zijn gebruikt?
  - welke conclusies?

door drs. Johan Thissen, van Bommel Faunawerk

Wet natuurbescherming

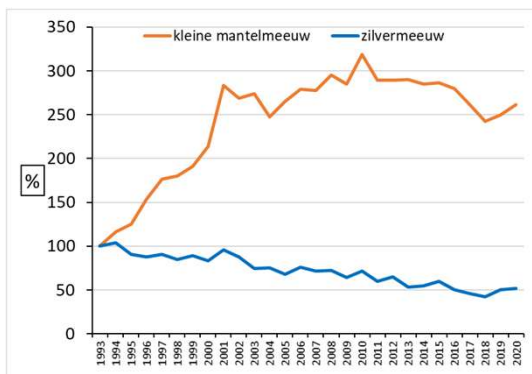
- Voorwaarde voor vrijstelling en ontheffing: **leidt niet tot verslechtering van de staat van instandhouding**
- Deze voorwaarde was reden voor de Raad van State om het faunabeheerplan smient af te keuren (d.d. 7 april 2021)

Criteria voor Staat van instandhouding

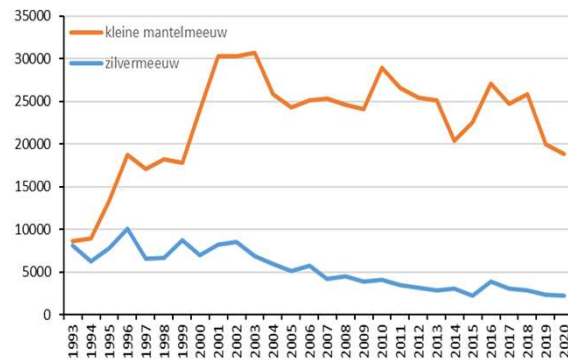
- Bij broedvogels wordt de huidige toestand vergeleken met die van 1980
- De Wet natuurbescherming noemt drie aspecten van staat van instandhouding:
  - populatie;
  - verspreidingsgebied en
  - leefgebied.
- Het **probleem** zit hem hier alleen in **populatie** vergeleken met 1980 (van de zilvermeeuw), niet in verspreidingsgebied of leefgebied.

Populatietrends van broedende meeuwen

Nederland (geïndexeerde trend)
(bron: Netwerk Ecologische Monitoring)

Havengebied Rotterdam (getelde aantallen)
(bron: Deltamilieu Projecten)

Staat van instandhouding voor aantal broedparen (populatie) in Nederland

	1980	2021	Staat van instandhouding
Zilvermeeuw	75.000	40.000	ongunstig
Kleine mantelmeeuw	14.000	80.000	gunstig

Bij de zilvermeeuw zitten we dus klem en nemen we sowieso toevlucht tot het 1%-criterium.

Een redenering zou kunnen zijn dat er bij de kleine mantelmeeuw meer ruimte is voor maatregelen, maar de Raad van State heeft in de uitspraak over de smient de lat heel hoog gelegd voor de bewijslast dat de staat van instandhouding niet verslechtert.

Dierenwelzijn organisaties gaan vast weer rechtszaken aan. De FBE vindt het risico te groot dat de bestuursrechter de vrijstelling en de ontheffing schorst. Dus ook voor kleine mantelmeeuw het 1%-criterium genomen.

Bovendien is uitgangspunt alleen dat tegen meeuwen te doen wat noodzakelijk is. De verwachting is dat dit voorziet in wat noodzakelijk is.

1%-criterium biedt uitkomst

- Europees 1%-criterium: als de uitvoering van een maatregel de sterfte van de volwassen populatie met minder dan 1% verhoogt, mag aangenomen worden dat de staat van instandhouding niet verslechtert
- **De Raad van State accepteert tot nu toe het 1%-criterium**

Input voor berekening 1%-criterium

- Aantal broedparen in de havengebieden (met bijschatting bij de getelde aantallen) door Dr. Henk van der Jeugd (Nederlands Instituut voor Oecologisch Onderzoek, Wageningen)
- Jaarlijkse sterfte van volwassen meeuwen (uit rapport van Dr. Hans Schekkerman, Sovon, in opdracht van Vogelbescherming)
- Leeftijd van eerste broeden en sterfte per jaarklasse vóór het broeden (uit rapport van Dr. Hans Schekkerman, Sovon, in opdracht van Vogelbescherming)
- Aantal vliegvlugge jongen per broedpaar (uit rapporten van Sander Lilipaly, Deltamilieu Projecten, Vlissingen, in opdracht van Rijkswaterstaat)
- Aantal vervollegsels (uit voorgaande FBP door Rob Lensink, bureau Waardenburg)

Toepassing van het 1%-criterium

- **Mijn doorrekening: het vernietigen van jaarlijks 118 nesten van zilvermeeuw en 655 nesten van kleine mantelmeeuw voldoet net aan het 1%-criterium**
- **Veiligheidshalve heeft de FBE gekozen voor 100 nesten van zilvermeeuw en 400 van kleine mantelmeeuw**

3. Samenvatting zienswijzen en wat heeft de FBE daarmee gedaan?

- Actualisatie van gegevens
- Tellingen, trends en staat van instandhouding
- Evaluatie van maatregelen en incidenten*)
- Mitigerende maatregelen*)
- Duurzaam geschikt habitat
- Opgenomen maatregelen
- Vos in de havengebieden
- Het Maatwerkadvies meeuw*)

Overzicht type incidentmeldingen 2021

2021 incidentenmeldingen		Werkzaamheden			
Aanwezigheid meeuw	Lopen / fietsen	Autoverkeer	Inspecties / buitenrondes Werken op hoogte	(Periodiek) onderhoud	Groot onderhoud
	Onderpoepen	Voorzichtig moeten rijden	Onderpoepen	Onderpoepen	Onderpoepen
	Aanvallen	Aanval/onderpoepen bij uitstappen	Aanvallen	Aanvallen	Aanvallen
		Aanrijding van meeuwen			
<ul style="list-style-type: none"> Tanks: beschadiging tanks Leidingen: risico brandgevaar 	<ul style="list-style-type: none"> Vallen Lichamelijk letsel 	Krasschade aan auto's	<ul style="list-style-type: none"> Veiligheidsrondes aangepast Inspectie gestaakt 		
			Gebrek aan focus / schrikreacties bij werkzaamheden		

Kwalitatieve analyse incidenten 2021

- Verre van eenduidige registratie
- Onderscheid incidenten:
  - persoonlijke ongelukken
  - bij noodzakelijke (periodieke) werkzaamheden
  - bij (anders) planbare werkzaamheden
- Onder incidenten valt níet: extra kosten door uitstel werkzaamheden en inefficiëntie
- Voorliggende vraag per bedrijf te beantwoorden: welke incidenten hebben geleid tot het (echt) niet kunnen uitvoeren van noodzakelijke werkzaamheden met welk risico

Opgenomen suggesties van bedrijven:

- Looproute wijzigen
- Extra paraplu's aangeschaft
- Gebruik versturende middelen, op echt overlast gevende locaties is niet genesteld
- Nest laten verplaatsen zodat het onderhoudsteam weer normaal aan het werk kon gaan
- Nest laten verplaatsen naar een omgeving zonder essentiële doorgangen

(Mitigerende) maatregelen

- Gedogen van broedende meeuwen
  - maatwerkadvies: alleen opzettelijk storen/ingrijpen op risicovolle plekken op bedrijfsterreinen, want daar noodzakelijk
  - daarbuiten broedende meeuwen gedogen
- Ei-adoptie (mitigerende maatregel door Havenbedrijf Rotterdam uitgetest)
  - Eieren uit nesten op risicovolle plekken elders uit laten broeden
  - Maatregel mogelijk inzetbaar na aanvullende ontheffing

4. In faunabeheerplan opgenomen maatregelen A t/m D

- A. Opzettelijk storen (tbv voorkomen broedgevallen):
indien zoals opgenomen in faunabeheerplan uitgevoerd volgens gedragscode Havengebied Rotterdam: *geen* ontheffingsplicht
- B. Bij gebruik losvliegend jachtvogels:
wel ontheffingsplicht vanwege (zeer incidenteel) doden
- C. Verplaatsen van nesten tot moment van uitkomen eieren:
indien uitgevoerd volgens in faunabeheerplan opgenomen verplaatsingsprotocol onbeperkt aantal: *wel* ontheffingsplicht
➤ *(incidentele) vernietiging door verplaatsing valt onder D.*
- D. Vernietigen nesten met eieren volgens protocol, *wel* ontheffingsplicht:
beperkt tot opgenomen quota:
  - i. zilvermeeuw: 100 stuks
  - ii. kleine mantelmeeuw: 400 stuks

Broedvrij houden:

Het zodanig uitvoeren van 1) weren en 2) opzettelijk storen dat geen of in ieder geval zo weinig mogelijk broedparen kunnen beginnen met het maken van een nest.

1) *Weren: is niet ontheffingsplichting*

Het door maatregelen weghouden van meeuwen van (delen van) gronden of plekken, bijv. door aanbrengen van netten, weghouden door afschrikkende geluiden, vliegers en ook door inzet van man-met-hond, autonoom werkende laser en jachtvogel-op-stok.

1) *Opzettelijk Storen (maatregel A.): mogelijk ontheffingsplichtig (art 3.1 lid 4, 5 Wnb).*

Het door maatregelen verjagen van meeuwen die aanwezig zijn op gronden of plekken. Mag alleen zonder ontheffing indien de opzettelijke storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding

Via faunabeheerplan onderbouwd voor zilvermeeuw en kleine mantelmeeuw niet ontheffingsplichtig indien aantoonbaar gewerkt wordt volgens de Gedragscode Hbr

Het Maatwerkadvies meeuw (1)

Zie ook nadere toelichting in *Instructie Maatwerkadvies Meeuw*

- Wat is het doel?
  - toegesneden op het bedrijf
  - integrale visie op welke maatregelen in zetten
  - om incidenten te voorkomen
  - vanuit een afweging tussen veiligheid en soortgerichte bescherming
- Waarin verschilt dit van eerdere plan van aanpak?
  - integrale benadering
  - daarom op te stellen door
veiligheidsdeskundige bedrijf en ter zake kundig persoon Wnb
- Door wie?
  - terzake kundig persoon:
Wnb definitie, met meeuwenkennis →
  - veiligheidsdeskundige van het bedrijf

Terzake kundig persoon Wnb

In het kader van de Wet natuurbescherming wordt onder een ter zake kundig persoon verstaan, iemand die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat deskundige:

- op HBO dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Flora- en faunawet/ Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld zoals bijvoorbeeld Vogelbescherming Nederland, KNNV, NJN, IVN, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of - bescherming.

Het Maatwerkadvies meeuw (2)

- **Wanneer verplicht?**

Formeel: Indien bedrijf maatregelen wil gebruiken die ontheffingsplichtig zijn.

MAAR: dan moeten wel eerst (preventieve) maatregelen volgens escalatieladder zijn getroffen.

Dús: het maatwerkadvies is er voor alle bedrijven met meeuwenproblematiek

Inlevering ter goedkeuring **vóór 15 februari 2022**

Het Maatwerkadvies (3)

- Wat moet er in ieder geval in opgenomen zijn?
  - Het exact benoemen van de plekken waar door de aanwezigheid van broedende meeuwen risicovolle situaties kunnen ontstaan;
  - Per plek benoemen van welke (preventieve) maatregelen daar mogelijk en / of noodzakelijk zijn, volgens escalatieladder faunabeheerplan
  - Escalatieladder: minst ingrijpende maatregel eerst:
    - ❖ Alleen opzettelijk storen waar noodzakelijk = risicovolle plekken
    - ❖ Preventieve maatregelen: veel meer dan alleen opzettelijk storen
  - In faunabeheerplan afbakeningen opgenomen waar bepaalde ontheffingsplichtige maatregelen wel en niet mogen worden ingezet: →

Waar WEL: (hier samenvatting, zie verder Instructie Maatwerkadvies)

- Maatregel *verplaatsen nesten*: bij calamiteitsvoorzieningen
- Maatregel *verplaatsen nesten* en maatregel *vernietigen nesten*:
  - binnen straal 30 m tot bedrijfsinstallaties van genoemde categorieën bedrijven
- Maatregel *vernietigen nesten* alleen toepasbaar bij:
  - bedrijven in de categorie “overslag van containers”, bij risico bij werken op hoogte
  - locaties waar ontwikkeling en onderhoud van de infrastructuur van haven plaats vindt
  - op storthopen steenkool
  - bij overslag- of productiebedrijven van voedingsmiddelen.

Waar NIET:

- Maatregel *vernietigen van nesten* niet bij alleenstaande pompen, transportbanden en calamiteitsvoorzieningen (zoals brandkraan, nooddouches), tenzij noodgeval

Toestemmingsaanvraag:

- Waarvoor:
  - Maatregelen die ontheffingsplichtig zijn
  - Vóóraf goedgekeurd Maatwerkadvies
- Hoe:
  - Maatregel losvliegende jachtvogels: via Dora
  - Maatregel verplaatsen nesten: via Dora
  - Maatregel vernietigen nesten: verzoek om toestemming via email info@fbez.nl
- Zie verdere toelichting in Werkwijzer toestemmingsverlening

Vragen?

Later:

- Via info@fbez.nl
- behoefte aan webvragenuurtje, bijv. half december?

